

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 15.12.1983, sp. zn. Cpj 122/81, ECLI:CZ:NS:1983:CPJ.122.1981.1

Číslo: 25/1984

Právní věta: Jestliže navrhovatel vzal zpět návrh na zahájení řízení, když již rozhodl soud prvního stupně, ale jeho rozhodnutí není dosud v právní moci, a jestliže odvolací soud zpětvzetí návrhu nepřipustil pro rozpor se zájmem společnosti, nabude rozhodnutí soudu prvního stupně právní moci až dnem právní moci rozhodnutí odvolacího soudu.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 15.12.1983

Spisová značka: Cpj 122/81

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Odvolání, Řízení před soudem

Předpisy: 99/1963 Sb. § 208

§ 218 odst. 1 písm. a)

§ 218 odst. 1 písm. b)

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V soudní praxi není jednotný právní názor na otázku, kdy nabude právní moci rozhodnutí vyhlášené soudem prvního stupně, jestliže proti němu nikdo z účastníků nepodal odvolání, navrhovatel vzal zpět návrh na zahájení řízení před právní mocí rozhodnutí a jestliže odvolací soud rozhodnutím podle ustanovení § 208 o. s. ř. toto zpětvzetí návrhu pro rozpor se zájmem společnosti nepřipustil.

Je zastáván právní názor, že jde o obdobu případu, kdy odvolací soud zamítne odvolání podle ustanovení § 218 odst. 1 písm. a) o. s. ř. (jako opožděné) nebo podle ustanovení § 218 odst. 1 písm. b) o. s. ř. (jako podané někým, kdo k odvolání není oprávněn) a kdy odvoláním napadené rozhodnutí nabývá právní moci již toho dne, kdy všem oprávněným uplynula patnáctidenní lhůta k podání odvolání. To by znamenalo, že v těchto případech nenastává odkladný účinek.

Ustanovením § 206 a § 208 o. s. ř. je společné, že v nich zákon výslovně stanoví tzv. devolutivní účinek daného procesního úkonu, což znamená, že o něm nemůže rozhodnout soud prvního stupně, nýbrž jen soud odvolací. U prvního z těchto procesních úkonů (u odvolání) ustanovení § 206 odst. 1 o. s. ř. navíc výslovně vyjadřuje i tzv. suspenzivní (odkladný) účinek, jenž znamená, že odvoláním napadené rozhodnutí nenabývá právní moci, dokud o odvolání pravomocně nerozhodne odvolací soud. Tento účinek je však podmíněn jednak tím, že odvolání podal ten, kdo je k němu oprávněn, a

jednak tím, že je podal včas. Nesplnění i jen jedné z těchto dvou podmínek zavazuje odvolací soud, aby odvolání zamítl bez jeho věcného projednání; tím je také deklarováno, že v daném případě odkladný účinek odvolání nenastal, a pokud někdo z jiných oprávněných subjektů odvolání včas nepodal, nabylo rozhodnutí právní moci dnem, kdy posledního z oprávněných subjektů uplynula lhůta k podání odvolání.

V ustanovení § 208 o. s. ř. upravujícím postup soudu při zpětvzetí návrhu na zahájení řízení, došlo-li k němu poté, když již rozhodl soud prvního stupně, není výslovně uvedeno, zda a v jakém případě má tento procesní úkon vedle devolutivního účinku též účinek suspenzivní. Z povahy tohoto procesního úkonu a jeho možných následků (tj. zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně a zastavení řízení) je však nutno suspenzivní účinek dovodit, ovšem za předpokladu, že návrh na zahájení řízení je vzat zpět do právní moci rozhodnutí a že účastník byl jako navrhovatel oprávněn tento úkon učinit. Jestliže již před zpětvzetím návrhu uplynula lhůta k podání odvolání všem účastníkům, pak by nemělo zpětvzetí návrhu suspenzivní účinek. Stejně tak by tomu bylo tehdy, jestliže by zpětvzetí návrhu učinil někdo, kdo k tomu nebyl oprávněn.

Kdyby včasné zpětvzetí návrhu učiněné oprávněným navrhovatelem nemělo suspenzivní účinek, nabylo by rozhodnutí právní moci zpravidla dříve, než by věc byla předložena odvolacímu soudu k rozhodnutí o zpětvzetí návrhu. Pak by ani nebylo možné toto rozhodnutí zrušit v řízení podle části čtvrté hlavy první občanského soudního řádu, 1) do níž je ustanovení § 208 o. s. ř. zařazeno, a to i kdyby pro to byly podmínky.

Není proto důvodu vylučovat suspenzivní účinek procesního úkonu uvedeného v ustanovení § 208 o. s. ř. ani pro ten případ, že odvolací soud pro rozpor se zájmem společnosti nepřipustí zpětvzetí návrhu na zahájení řízení a v důsledku toho rozhodnutí soudu prvního stupně nezruší a řízení nezastaví. V takovém případě nabude rozhodnutí soudu prvního stupně právní moci až dnem právní moci rozhodnutí odvolacího soudu.

1) zákona č. 99/1963 Sb. (jehož úplné znění se změnami a doplňky bylo vyhlášeno pod č. 78/1983 Sb.)